

Enheten för naturvård

Bränselmossen- Ljusmossen- Bredmossen SE0110220

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

Namn	Bränselmossen-Ljusmossen-Bredmossen	Areal	50,5 ha
Natura 2000-kod	SE0110220		
Kommun	Norrtälje		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2011-09-14		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2017-06-12		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat		

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18556-2017**Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet**

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
7140	”Öppna mossar och kärr	1,5	3,0
91D0	*Skogsbevuxen myr	39,2	78

* Prioriterad livsmiljö – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU.

” Livsmiljö av obetydlig förekomst i Natura 2000-området som inte beskrivs i bevarandeplanen.

Livsmiljön finns redovisad i kartan och omfattas av tillståndsplikten.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Natura 2000-arter är arter som finns upptagna i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella Natura 2000-arter.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Inga Natura 2000-arter finns rapporterade från området.		

Bevarandesyfte för Bränselmossen-Ljusmossen-Bredmossen

Bevarandesyftet och beskrivningen av livsmiljöer nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM). Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna. I det aktuella området är 91D0, skogsbevuxen myr, det prioriterade värdet. Området ligger mitt i Tärnan-Riala skogliga värdestrakt. I denna trakt är landskapet mosaikartat med många typer av värdefulla skogsmiljöer. Trädbevuxna våtmarker och örtrika barrskogar är mest framträdande. Inom tre km radie från Bränselmossen- Ljusmossen-Bredmossen finns två reservat där framförallt ett av dem – Blågårdsmossen - innehåller skogsbevuxen sumpmark/myr. Relativt få av värdekärnorna i värdestrakten omfattas annars av någon form av områdesskydd.

Prioriterade åtgärder för området är upprättande av någon typ av formellt skydd och/eller avtal.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18556-2017**Bevarandemål för Bränselmossen-Ljusmossen-Bredmossen*****Skogsbevuxen myr (91D0)**

- Arealen skogsbevuxen myr ska bibehållas.
- Skogen ska ha en varierad åldersstruktur och artsammansättning med en tämligen allmän till riklig förekomst av gamla träd samt död ved i olika former och nedbrytningsstadier.
- Området ska påverkas av störningar, exempelvis i form av insektsangrepp och översvämningar.
- Kontinuerlig förekomst av tall ska upprätthållas.
- Grundvattenytan ska variera och vara hög under större delen av året.
- Myren ska inte påverkas av lokal övergödning.
- Myren ska vara opåverkad av dikning eller dämning.
- För livsmiljön typiska arter ska ha goda förutsättningar att finnas i livskraftiga bestånd.

Beskrivning av området

Området ligger knappt 5 km NNO om Riala kyrka och drygt 4 km VSV om Länna i södra delen av Norrtälje kommun. Natura 2000- området består av tre stycken tallbevuxna högmossar som ligger i nära anslutning till varandra. Tillsammans utgör de ett stort relativt sammanhängande mosslandskap med endast små fastmarkspartier som skiljer mossarna från varandra.

Landskapet är varierat med stora sammanhängande skogsmarker bestående av mossar, kärr och hållmarker. Omgivningarna är även rika på sjöar. Bredmossen ligger knappt 45 meter över havet och utgör den östligaste delen. Bränselmossen har en långsträckt utbredning åt sydväst och även Ljusmossen är långsträckt och orienterad i öst- västlig riktning samt finns nordväst om de två andra myrarna. De båda senare mossarna ligger knappt 50 m.ö.h. Markförhållandena i omgivningarna har stora variationer med finjordrika sediment i lägre partier där många av dem brukas eller har brukats som jordbruksmarker. Blöta marker har ofta ett tjockt lager med torv. Sandiga och moiga moräner dominerar i skogsmarken.

De tre mossarnas trädskikt domineras helt av gammal senvuxen tall. Ett litet inslag av glasbjörk finns men även död ved mest i form av torra träd förekommer också. Skvattram och odon dominerar starkt i fältskiktet. Det växer även blåbär och lingon på många av tuvorna. Vitmossor växer i bottenskiktet. Bränselmossen och Ljusmossen har små trädlösa partier som definieras som livsmiljö 7140, Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn. På tuvorna växer enstaka tall och glasbjörk tillsammans med myrbyrjörnmossa, odon, ljung, tranbär och rosling.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18556-2017

Skogsbruket på fastigheten har bedrivits på traditionellt vis men i mossarnas trädskikt finns endast få tecken på avverkning av enstaka träd. På fastmarken mellan mossarna har hyggen tagits upp som nu är föryngrade med tall. Söder om Ljusmossen växer medelålders talldominerad skog. I övrigt består de närmaste omgivningarna runt mossarna av mycket gammal, ofta bergbunden talldominerad barrskog. Asp och vårtbjörk växer insprängda i dessa skogar. Det finns ett dike som avvattnar den nordöstra delen av Bredmossen som utgår från ett källpåverkat kärr. I övrigt är hydrologin opåverkad.

Området har länge sedan varit ett värdefullt kärnområde för tjäder men även för nattskärra.

Beskrivning av livsmiljöer

*Skogsbevuxen myr (91D0)

Området består av tre stycken talldominerade högmossar med gammal senvuxen tall i trädskiktet. Det förekommer även enstaka glasbjörk samt i den trädbevuxna laggzonen klibbal. Torrakor av tall finns spridda i området och även enstaka liggande död ved. Gran och viden förekommer mer frekvent i anslutning till fastmark och laggzon. Kärlväxtfloran domineras stort av ris, skvattram, odon och blåbär samt även lingon förekommer över hela området. Tuvull, ängsull och hjortron, samt på några ställen vass, växer spridda i området. I laggzonen återfinns svärdsilja, sjöfräken och jungfru marie nycklar på flera återkommandeväxtplatser. Bottenskiktet domineras av vitmossor och på tuvor kan även väggmossa och räffelmossa hittas. Arter som enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering förekommer är liten spiklav och grymig blåslav som växer på tallbark samt talticka.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

*Skogsbevuxen myr (91D0)

- Dikning/skyddsdikning av anslutande mark
- Avverkning i skogen närmast mossen så att det sker en förändring i negativ riktning beträffande luftfuktighet, vindpåverkan, solinstrålning, läckage av näringsämnen från mark utanför mossen.
- Exploatering.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18556-2017**Bevarandeåtgärder med tidsplan****Gällande regler**

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

Behov av ytterligare reglering

För att säkerställa gynnsam bevarandestatus kan formellt skydd i någon form behöva utredas vidare.

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder för Bränselmossen-Ljusmossen-Bredmossen. Åtgärder i kursiv är prioriterade.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
*Skogsbevuxen myr (91D0)	Igenläggning av dike i östra delen av Bredmossen. Avverkning av inväxande gran i det område som påverkas av diket. <i>I övrigt lämnas skogen för fri utveckling</i>	

Bevarandetillstånd i dag

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående livsmiljöer.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
*Skogsbevuxen myr (91D0)	Gynnsamt i större delen av området.

Inventeringar i området och andra referenser

Artdatabanken, lista med rödlistade arter, uttag 2002-05-10.

Länsstyrelsen i Stockholms län. Naturkatalog för Stockholms län. Remissupplaga. 1996.

Länsstyrelsen i Stockholms län. Våtmarksinventering i Stockholms län. Rapport nr 1997:1. 1997.

Skogsvårdsstyrelsen. Nyckelbiotopsinventering. 1997.

Skogsvårdsstyrelsen. Sumpskogsinventering. 1997

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18556-2017**Karta**

Livsmiljöernas sifferkoder i kartan och dokumentet är korrekta liksom namnen i dokumentet. Livsmiljöernas namn i kartan kan dock vara felaktiga.

Begreppet ”naturtyp” i kartan är synonymt med livsmiljö i resten av dokumentet.

